

Kategorie: Dlouhodobý slídil

Vítěz: Microsoft za dlouhodobý netransparentní masivní sběr uživatelských dat

Kancelářské produkty společnosti Microsoft jsou všudypřítomné jak v soukromém sektoru, tak i ve veřejné správě a školství. Tuto pozici posílila i pandemie covid-19. Tyto produkty, jejichž využívání je často povinné – ať už třeba v zaměstnání nebo ve škole, přitom dlouhodobě čelí řadě výhrad, zejména pak pokud jde o ochranu soukromí či omezování principu technologické neutrality. Microsoft následuje ostatní technologické giganty v excesivním sběru informací, určených hlavně pro vylepšování produktů a cílení reklamy. Stejně jako v minulosti tuto cenu dostaly jiné technologické firmy, které se touto cestou vydaly, tento rok si ji vysloužil právě Microsoft.

Prvním prohřeškem, který minulý rok v plné nahotě vyplul na povrch, byla aféra s masivním využíváním dat z online výuky, k níž školy s podporou státu masivně využívaly právě nástroje Microsoftu. Z podrobné technické analýzy nakládání s daty při využívání nástrojů Microsoft Office 365, kterou provedl bádensko-württemberský úřad pro ochranu osobních údajů vyplynulo, že Microsoft zpracovává a odesílá do zámoří obrovské množství dat vzniklých podrobným zaznamenáváním veškerého chování uživatelů včetně obsahů e-mailů, dokumentů nebo prezentací. Alarmující je i to, že ani po tlaku německého regulátora společnost nebyla schopna transparentně zdůvodnit, jaké informace o žácích nebo učitelích sbírá a skladuje, a jak je následně užívá.

Problematické je, že uživatelky a uživatelé (žáci, učitelé, zaměstnanci) často nemají na výběr a musí používat nástroje předepsané zaměstnavatelem nebo školou, a nemohou tak o zpracování svých dat svobodně rozhodovat. Zjištěné informace tak již v zahraničí (Německo, Nizozemí, Francie) vedly v oblasti školství či veřejné správy k dílčím zákazům využívání produktů společnosti Microsoft, případně společnosti Google, u jejichž produktů byly zjištěny podobné nedostatky.

Pokud jde o školství, tak je na místě zmínit dlouhodobě alibistický postoj českého Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, které metodicky nevede školy k tomu, aby se využívání těchto invazivních nástrojů bránily. Naopak představitelé státu s Microsoftem (stejně jako třeba se společností Google) aktivně spolupracují a bez kritického tlaku na zlepšení mu otevírají dveře pro rozšiřování jeho produktů. Timto postupem je tak rovněž narušován princip určité technologické neutrality, který je důležitým aspektem regulace technologického vývoje i samotné hospodářské soutěže, který ve svém důsledku omezuje budoucí absolventy v možnosti svobodně přijmout či doporučit jinou technologii či produkt.

U společnosti Microsoft byly porotou zohledněny i další nežádoucí praktiky, jako je nabízení nástroje ke sledování výkonnosti zaměstnanců Microsoft Viva, dále podmiňování přihlášení online účtem pro využívání některých nástrojů operačního systému Windows, což opět omezuje možnost ovlivnit pravidla sběru a odesílání dat o využívání vlastního počítače. V neposlední řadě je pak systém Windows od společnosti Microsoft distribuovaný na nových počítačích, které, zejména pokud jde o modely určené domácím uživatelům, obsahují předinstalovaný software třetích stran s negativním dopadem na soukromí, jako jsou aplikace sociální sítě Facebook, Instagram a TikTok.

Zdroje:

- <https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/data-soukromi-google-microsoft-gdpr-sledovanu-usa-2208290600-cib>
- <https://www.computerweekly.com/news/252527842/Microsoft-365-banned-in-German-schools-over-privacy-concerns>
- <https://support.microsoft.com/en-us/office/why-you-need-a-microsoft-account-with-some-microsoft-365-or-office-products-d1b81992-d824-4e3f-8351-e2c03172df62>
- <https://windowsreport.com/windows-11-bloatware/>